

Uzasadnienie

Niezmierzalnie ważną kwestią w aspekcie jakości powietrza w województwie podkarpackim jest osiągnięcie poziomów dopuszczalnych pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008r. *w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy* (tzw. dyrektywą CAFE) państwa członkowskie powinny zapewnić, aby poziomy dopuszczalny pyłu PM10 (poziom średnioroczny $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, i nie więcej niż 35 dni w ciągu roku z przekroczeniem poziomu 24-godzinnego $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) były osiągnięte od 2005r. Poziom średnioroczny pyłu PM2,5 - $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ powinien być osiągnięty od 2015r., a bardziej restrykcyjna norma $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ od 2020r. Ponadto zgodnie z Dyrektywą 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004r. *w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu* poziom docelowy stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu – $1 \text{ ng}/\text{m}^3$ powinien być osiągnięty od 2013r. Określone tymi dyrektywami poziomy oraz terminy ich osiągnięcia, transponuje do polskiego porządku prawnego rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. *w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz.U. z 2012 r. poz. 1031).

Oceny jakości powietrza wykonywane w ramach państwowego monitoringu środowiska przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie wskazują na zły stan jakości powietrza w województwie podkarpackim ze względu na występujące od wielu lat przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

Ze złą jakością powietrza, a szczególnie z narażeniem na zanieczyszczenia pyłowe, związany jest wzrost zachorowalności (oraz umieralności) ludności na choroby układu krążenia, układu oddechowego oraz nowotwory. Osobami najbardziej narażonymi na zwiększone ryzyko zdrowotne związane z ekspozycją na cząstki drobne i cząstki o większej średnicy są osoby chorujące na schorzenia układu sercowo-naczyniowego i oddechowego (w tym astmę), osoby w podeszłym wieku, dzieci oraz osoby uboższe. Wyniki badań wskazują, że kobiety w ciąży, noworodki oraz pacjenci z pewnymi obciążeniami zdrowotnymi jak cukrzyca, mogą również podlegać złemu wpływowi zdrowotnemu pyłu zawieszonego PM2,5.

W przypadku benzo(a)pirenu za wartość bezpieczną dla zdrowia i życia uznaje się średnie roczne stężenie na poziomie $1 \text{ ng}/\text{m}^3$ (wartość docelowa wskazana w prawie UE). Na stacjach pomiarowych WIOŚ w województwie podkarpackim wartość ta przekroczona jest w zależności od stanowiska ok. cztero- lub ośmiokrotnie.

Na potrzeby oceny jakości powietrza na Podkarpaciu rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza zostały wyodrębnione dwie strefy: strefa podkarpacka - obejmująca województwo bez miasta Rzeszowa oraz strefa miasto Rzeszów - obejmująca teren w granicach administracyjnych miasta Rzeszowa.

Zgodnie z wynikami rocznych ocen jakości powietrza dokonywanych przez Podkarpacki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w województwie podkarpackim przekroczenia występowały we wszystkich strefach, w latach 2010–2016.

1. Przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀

Przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ o okresie uśredniania 24 godziny, w województwie podkarpackim występowały w latach 2010–2016 w obydwu strefach, tj. zarówno w mieście Rzeszowie jak i w strefie podkarpackiej. Jednak na wszystkich stacjach pomiarowych w województwie notuje się spadek lub utrzymywanie na tym samym poziomie stężenia tego zanieczyszczenia.

Również na wszystkich stacjach w latach 2010 – 2016 obserwuje się systematyczne obniżanie stężeń średniorocznych poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ i obecnie nie stwierdza się przekroczeń w odniesieniu do tej normy (również w Jarosławiu, gdzie jeszcze w 2015 roku zarejestrowano przekroczenie).

2. Przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}

Przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} o okresie uśredniania rok w województwie podkarpackim występowały również we wszystkich strefach, w latach 2010 – 2016. Na większości stacji pomiarowych notuje się spadek lub utrzymywanie na tym samym poziomie stężenia tego zanieczyszczenia. W 2016 r. na stacjach pomiarowych nie zanotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5}. Największe stężenia na poziomie 100% normy (norma obecnie wynosi 25 µg/m³) stwierdzono w Mielcu.

3. Przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu

Przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu (B(a)P) o okresie uśredniania rok w województwie podkarpackim występowały również w obydwu strefach i w każdym roku w latach 2010–2016. W 2016r. wartości stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu przekroczyły we wszystkich punktach pomiarowych wartość docelową określoną na poziomie 1 ng/m³ i zawierały się w przedziale 3,3 – 7,5 ng/m³, tj. 330-750% normy.

Benzo(a)piren jest zanieczyszczeniem, które jednoznacznie wskazuje, że problemem na terenie województwa jest spalanie paliw stałych w niskosprawnych kotłach domowych.

Z wykonanej diagnozy w ramach naprawczego programu ochrony powietrza przyjętego obowiązującą uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego wynika, że w województwie podkarpackim główną przyczynę zanieczyszczeń powietrza stanowi emisja z sektora komunalno-bytowego z niskich kominów – (pył PM₁₀ strefa podkarpacka udział 70%, strefa miasto Rzeszów 53%), w dalszej kolejności emisja z sektora transportowego, będąca konsekwencją nasilenia ruchu drogowego. Emisje z sektora energetycznego oraz przemysłu stanowią tzw. tło zanieczyszczeń.

Największy problem stanowi stosowanie paliw nieodpowiedniej jakości w nieprzystosowanych do tego celu urządzeniach grzewczych. Ponadto stan techniczny znacznej części kotłów, w których odbywa się spalanie paliw w celach grzewczych, jest zły. Są to w większości kotły pozaklasowe, wieloletnio użytkowane.

Oprócz stosowania paliw niskiej jakości (np. mułów, flotokoncentratów, odpadów drewnianych i drewna mokrego) niejednokrotnie występuje również spalanie w piecach odpadów z gospodarstw domowych (m.in. butelek PET, kartonów po napojach, odpadków organicznych i innych).

Czynniki te, w połączeniu z niekorzystnymi warunkami rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, jakie często występują w okresie zimowym (grzewczym), tj. inwersja temperatury, niskie prędkości wiatrów, decydują o występowaniu przekroczeń poziomów normatywnych.

Wzrost zainteresowania problematyką jakości powietrza, którym oddychamy, przekłada się na podniesienie rangi tych zagadnień. Zarządzanie jakością powietrza w województwie wymaga stworzenia strategii obejmującej działania wpływające w sposób bezpośredni bądź pośredni na wszystkie typy źródeł, ze szczególnym uwzględnieniem emisji z ogrzewania indywidualnego. Działania te powinny być zbieżne z działaniami zapisanymi w naprawczych programach ochrony powietrza.

Istnieje wiele dowodów naukowych potwierdzających, że zarówno długoterminowe, jak i krótkoterminowe narażenie na zanieczyszczenie pyłami zawieszonymi prowadzi do przedwczesnych zgonów, schorzeń układu krążenia i układu oddechowego, w tym zwiększonej liczby hospitalizacji oraz przyjęć na oddziałach ratunkowych w wyniku zawału serca oraz udaru mózgu. Dodatkowo benzo(a)piren jest substancją o silnych właściwościach mutagennych i kancerogennych (przyczynia się m.in. do raka płuc).

Skutki długotrwałego narażenia na pyły zawieszone obejmują:

- przedwczesne zgony, w szczególności związane z chorobami układu krążenia,
- powikłania sercowo-naczyniowe, w tym zawał serca i udar mózgu,
- gorszy rozwój płuc oraz rozwój przewlekłych chorób układu oddechowego jak np. astma u dzieci,
- nowotwory,
- negatywny wpływ okołoporodowy, np. w postaci zwiększonej umieralności noworodków i niskiej masy urodzeniowej.

Efekty zdrowotne związane z krótkoterminowym narażeniem to:

- przedwczesne zgony, zwłaszcza związane z chorobami układu oddechowego i sercowo-naczyniowego,
- zwiększona ilość przyjęć szpitalnych i wizyt w Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych (SOR), związanych z ostrymi schorzeniami układu sercowo-naczyniowego takimi jak zawały serca i udary mózgu,

- zwiększona liczba hospitalizacji i wizyt w SOR, w związku z powikłaniami oddechowymi takimi jak napady astmy,
- zwiększenie częstości takich objawów jak kaszel, świsty oskrzelowe i uczucie duszności,
- negatywny wpływ na parametry funkcji płuc, zwłaszcza u dzieci i osób z chorobami układu oddechowego takimi jak astma.

Osobami najbardziej narażonymi na zwiększone ryzyko zdrowotne związane z ekspozycją na cząstki drobne i cząstki o większej średnicy są osoby chorujące na schorzenia układu sercowo-naczyniowego i oddechowego (w tym astmę), osoby w podeszłym wieku, dzieci oraz osoby uboższe. Wyniki badań wskazują, że kobiety w ciąży, noworodki oraz pacjenci z pewnymi obciążeniami zdrowotnymi jak cukrzyca, mogą również podlegać złemu wpływowi zdrowotnemu PM_{2,5}.

Dla pyłu zawieszonego Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje ostrzejsze wartości stężeń bezpiecznych dla zdrowia i życia:

- PM₁₀: średnie stężenie roczne poniżej 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (w prawodawstwie polskim i UE obowiązuje norma 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), zaś średnie stężenie 24-godzinne poniżej 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (w prawodawstwie polskim i UE obowiązuje norma 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$),
- PM_{2,5}: średnie stężenie roczne poniżej 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (w prawodawstwie polskim i UE obowiązuje aktualnie norma 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), zaś średnie stężenie 24-godzinne poniżej 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (w prawodawstwie polskim i UE nie wprowadzono takiej normy).

Ze względu na wysokie stężenia zanieczyszczeń powietrza w Polsce, również liczba zgonów przypisywanych zanieczyszczeniom jest wysoka. Użycie rekomendowanych przez WHO współczynników ryzyka dla ekspozycji długoterminowej pozwala oszacować, że rocznie z powodu zanieczyszczenia powietrza pyłem PM_{2,5} umiera w naszym kraju ponad 44 tys. osób (dane dla roku 2012). Jest to powiązane głównie z występowaniem wysokich poziomów stężeń pyłowych. Biorąc pod uwagę ekspozycję na zanieczyszczenia powietrza ocenia się, że Polacy sumarycznie będą żyli o ok. 458 tys. lat krócej, niż żyliby oddychając czystym powietrzem. Zanieczyszczenia powietrza, przyczyniając się do wyższej zachorowalności na różnorodne schorzenia układu oddechowego, sercowo-naczyniowego, nerwowego czy nowotwory, przyczyniają się także do znacząco niższej produktywności w pracy. Ponadto, z powodu ekspozycji na szkodliwe substancje znajdujące się w powietrzu, na zewnętrzne koszty zdrowotne zanieczyszczeń składa się także każdego roku: 12 tys. nowych przypadków hospitalizacji, ponad 500 tys. wizyt u specjalistów i aż 14 mln utraconych dni pracy. Łączna wartość zewnętrznych kosztów zdrowotnych złej jakości powietrza w Polsce oceniana jest na 40–120 mld euro rocznie.

Zła jakość powietrza na Podkarpaciu ma również negatywne oddziaływanie na postrzeganie regionu wśród turystów oraz inwestorów. Skutkiem ekonomicznym może być zmniejszony ruch turystyczny, zwłaszcza w sezonie grzewczym, kiedy stężenia

pyłu zawieszonego utrzymują się na bardzo wysokim poziomie, ale również na mniejszą atrakcyjność regionu wśród potencjalnych inwestorów.

Oszacowana w ramach „Dokumentacji zawierającej informacje i dane niezbędne do podjęcia uchwały, w trybie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w sprawie ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub środowisko” liczba zgonów na skutek narażenia na pył zawieszony PM_{2,5} (AD) w województwie podkarpackim jest znacznie zróżnicowana pomiędzy analizowanymi powiatami, ze względu z jednej strony na poziom zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM_{2,5}, a z drugiej na gęstość zaludnienia danego obszaru. W całym województwie podkarpackim w wyniku ekspozycji mieszkańców na stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} uśrednione dla całego obszaru (10,79 µg/m³) obserwuje się rocznie 1 218 zgonów z powodu wszystkich przyczyn, w tym 650 zgonów z powodu chorób układu krążenia oraz 51 zgonów z powodu chorób układu oddechowego. W Rzeszowie na skutek ekspozycji mieszkańców na średnie stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} występujące na obszarze miasta (14,56 µg/m³) obserwuje się rocznie 123 zgonów, w tym 56 zgonów z powodu chorób układu krążenia oraz 6 zgonów z powodu chorób układu oddechowego. Najmniej zgonów ogółem na skutek ekspozycji mieszkańców na średnie stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} obserwuje się w powiecie bieszczadzkim (6), a najwięcej (bez miast na prawach powiatu) w powiecie mieleckim (110).

W sytuacji występowania przekroczeń norm jakości powietrza w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko sejmik województwa może w trybie art. 96 ustawy Poś w drodze uchwały wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Mając na względzie powyższe, w celu skuteczniejszej realizacji zapisów obowiązujących naprawczych programów ochrony powietrza dla województwa podkarpackiego i kierując się zasadą praworządności, Zarząd Województwa realizując zalecenia zawarte w uchwalonych w dniu 29 grudnia 2016r. przez Sejmik Województwa Podkarpackiego *aktualizacjach programów ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów oraz strefy podkarpackiej*, a także kierując się potrzebą podjęcia pilnych działań w zakresie ograniczenia tzw. „niskiej emisji”, wpływającej negatywnie na zdrowie mieszkańców Podkarpacia, uchwałą Nr 293/5870/17 z dnia 11 kwietnia 2017r. powołał Zespół Roboczy do opracowania treści tzw. „uchwały antysmogowej”, zgodnie z art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska. Na zlecenie Zarządu Województwa zaproponowane w projekcie uchwały ograniczenia zostały przeanalizowane przez eksperta zewnętrznego Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych „EKOMETRIA” Sp z o.o. z Gdańska w ekspertyzie technicznej pt „Dokumentacja zawierająca informacje i dane niezbędne do podjęcia uchwały, w trybie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w sprawie ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje

spalanie paliw, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub środowisko”

W postępowaniu, którego przedmiotem jest podjęcie uchwały w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw – zgodnie z art. 96 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewniony został udział społeczeństwa, a zgodnie z art. 96 ust. 2 powyższej ustawy projekt uchwały przekazany został do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast oraz starostom.

W związku z tym, że uchwała ta jest aktem prawa miejscowego, stosownie do Regulaminu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z Podkarpacką Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, projekt uchwały został przekazany Podkarpackiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego celem wyrażenia opinii.

Łącznie wpłynęły trzydzieści dwie uwagi i wnioski (Załącznik nr 2 do uchwały). Natomiast na sto osiemdziesiąt jeden samorządów lokalnych na Podkarpaciu, swoje opinie wyraziło dwadzieścia siedem gmin (Załącznik nr 1 do uchwały).

Uchwała w §1 precyzuje, że przedmiotowe zakazy obowiązywać będą przez cały rok kalendarzowy. Ze względu na przedmiot ograniczeń tj. paliwo stałe oraz wyposażenie techniczne budynków – kotły i ogrzewacze nie ma możliwości wprowadzenia innego okresu obowiązywania uchwały niż rok kalendarzowy.

Uchwała w §2 precyzuje rodzaje instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia w zakresie eksploatacji dla których wprowadza się zakazy i ograniczenia w zakresie ich eksploatacji. Przez pojęcie instalacji należy rozumieć określenie użyte w art. 3 pkt. 6 ustawy POŚ, oznaczające stacjonarne urządzenie techniczne lub zespół stacjonarnych urządzeń technicznych powiązanych technologicznie, do których tytułem prawnym dysponuje ten sam podmiot i położonych na terenie jednego zakładu lub budowle niebędące urządzeniami technicznymi ani ich zespołami - których eksploatacja może spowodować emisję. Uchwała zgodnie z art. 96 ust. 1 ustawy POŚ obejmuje tylko te instalacje, w których następuje spalanie paliw. Przez pojęcie paliwa należy rozumieć zgodnie z art. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220, z późn. zm.) paliwa stałe, ciekłe i gazowe będące nośnikami energii chemicznej. W uchwale sprecyzowano, że dotyczy ona instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych.

Uchwała wymienia przykładowy katalog instalacji, w których następuje spalanie paliw. W przykładowym katalogu wskazany został kocioł, kominek lub piec. Celem wskazania katalogu jest uczynienie uchwały regulacją przejrzystą i jasną dla podmiotów określonych w §3 uchwały. W uchwale wymieniono kocioł, kominek lub piec, ponieważ są to instalacje, w których najczęściej następuje spalanie paliw w celu dostarczania ciepła do systemu centralnego ogrzewania (kocioł) lub wydzielania ciepła (kominek i piec) poprzez bezpośrednie przenoszenie ciepła ewentualnie połączone z

przenoszeniem ciepła do innego nośnika. Katalog nie jest wyczerpujący, ponieważ na rynku instalacji pojawiają się różne produkty, a ponadto producenci instalacji używają dla nich różnych nazw. Przykładowy katalog instalacji nie pełni funkcji normatywnej, ponieważ nie wyznacza granic przedmiotu regulacji, ani treści hipotezy normy. Rodzaje instalacji, które zostały objęte ograniczeniami są zdefiniowane ze względu na ich cechy rodzajowe i przy wykorzystaniu pojęć o charakterze generalnym.

Uchwała wskazuje w § 3 rodzaj podmiotów (adresatów), dla których wprowadza się ograniczenia. Są nimi podmioty eksploatujące instalacje określone w § 2 uchwały. Nie zróżnicowano adresatów uchwały z punktu widzenia posiadania przez nich tytułu prawnego do instalacji. Takie różnicowanie w nieuprawniony sposób mogłoby uprzywilejowywać osoby, których tytuł prawny do instalacji jest sporny, niejasny lub, które żadnego tytułu prawnego nie posiadają względem osób posiadających tytuł prawny do instalacji. Z punktu widzenia celów uchwały istotny jest sposób eksploatacji instalacji.

Zgodnie z art. 96 ust. 6 pkt. 3 ustawy POŚ uchwała sejmiku województwa określa rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na obszarze, na którym wprowadza się ograniczenia, lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze.

Niniejsza uchwała w § 6 wprowadza zakaz stosowania paliw, które nie spełniają wyznaczonych kryteriów jakościowych – węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla, mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem, paliw o uziarnieniu poniżej 5 mm i zawartości popiołu 15% oraz biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20%. Ponadto w ust 2 § 6 podaje definicję biomasy.

Paliwa te charakteryzują się wysoką emisją zanieczyszczeń w trakcie spalania, zwłaszcza pyłu i benzo(a)pirenu zawartego w pyłe. Muły i floty węglowe w praktyce mają zróżnicowane parametry wartości opałowej, wilgotności, zawartości popiołu, siarki i innych zanieczyszczeń. W Polsce nie obowiązują w chwili obecnej żadne normy jakościowe dla paliw węglowych. Brak również jednolitego systemu certyfikacji paliw węglowych dostępnych w sprzedaży. Z tego względu uchwała posługuje się parametrem uziarnienia do 5 mm, który jest charakterystyczny dla odpadu węglowego sprzedawanego pod nazwą handlową muł węglowy oraz dla flotokoncentratu, tym samym eliminuje paliwa mieszane z udziałem tych odpadów.

Przyjęte parametry wilgotności biomasy odpowiadają wartościom uzyskiwanym poprzez sezonowanie drewna przez okres dwóch sezonów. Są one zgodne z postulatami branży producentów kominków i pieców oraz wartościami zalecanymi w instrukcjach i dokumentacjach technicznych nowoczesnych kotłów na drewno. Wyrażenie stan roboczy precyzuje określenie biomasy, która nie będzie mogła być używana w instalacjach.

Uchwała w § 4 wprowadza ograniczenia w zakresie parametrów technicznych i parametrów emisji z nowych instalacji poprzez odniesienie do wymagań obowiązującego rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe oraz od dnia 1 stycznia 2020r. do

wymagań w zakresie minimalnych poziomów sezonowej efektywności energetycznej i norm emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określonych w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe

Natomiast w § 5 uchwała precyzuje wymogi dla nowych ogrzewaczy pomieszczeń określone w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe, które w prawodawstwie polskim nie zostały określone.

- Rozrządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe (Dz.U. 2017 r., poz. 1690). wprowadza regulacje dotyczące szczegółowych wymagań dla wprowadzanych do obrotu i użytkowania kotłów na paliwo stałe o mocy znamionowej do 500 kW. Rozporządzenie określa graniczne wartości emisji zgodne z normą EN 303-5:2012, która pokrywa się z zapisami Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe. Rozporządzenie nie precyzuje wymogów w zakresie sezonowej sprawności energetycznej. Graniczną datą, po której będzie możliwy wyłącznie zakup kotłów spełniających normy emisyjne EN 303-5:2012 jest 1 lipca 2018r. Uchwała wprowadza ten obowiązek od dnia wejścia w życie, tj. od około połowy maja 2018r.

Określone rozporządzeniem wymagania emisyjne dla kotłów na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW dla pyłu, tlenku węgla oraz organicznych związków gazowych wynoszą:

Sposób zasilania paliwem	Graniczne wartości emisji mg/m ³ przy 10% O ₂		
	CO	OGC	Pył
Ręczny	700	30	60
Automatyczny	500	20	40

- Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe - wyznacza następujące wymagania dla kotłów na paliwa stałe z automatycznym lub ręcznym podawaniem paliwa:
- sezonowa efektywność energetyczna nie może być mniejsza niż 75% dla kotłów o znamionowej mocy cieplnej do 20 kW lub nie może być mniejsza niż 77% dla kotłów o znamionowej mocy cieplnej przekraczającej 20 kW;
 - emisje cząstek stałych (PM) nie mogą przekraczać 40 mg/m³ w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 60 mg/m³ w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa;

- emisje organicznych związków gazowych (OGC) nie mogą przekraczać 20 mg/m³ w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 30 mg/m³ w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa;
 - emisje tlenku węgla (CO) nie mogą przekraczać 500 mg/m³ w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 700 mg/m³ w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa;
 - emisje tlenków azotu (NO_x), wyrażone jako ekwiwalent dwutlenku azotu, nie mogą przekraczać 200 mg/m³ w przypadku kotłów na biomasę oraz 350 mg/m³ w przypadku kotłów na paliwa kopalne.
- Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe wyznacza następujące wymagania dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń:
- sezonowa efektywność energetyczna nie może być niższa niż:
 - 79% dla ogrzewaczy z zamkniętą komorą spalania wykorzystujących pelet,
 - 65% dla ogrzewaczy z zamkniętą komorą spalania wykorzystujących inne paliwo niż pelet i dla kuchenek,
 - 30% dla ogrzewaczy z otwartą komorą spalania;
 - emisje cząstek stałych (PM) nie mogą przekraczać:
 - 20 mg/m³ dla ogrzewaczy z zamkniętą komorą spalania wykorzystujących pelet,
 - 40 mg/m³ dla ogrzewaczy z zamkniętą komorą spalania wykorzystujących inne paliwo niż pelet i dla kuchenek
 - 50 mg/m³ dla ogrzewaczy z otwartą komorą spalania;
 - emisje organicznych związków gazowych (OGC) nie mogą przekraczać:
 - 60 mgC/m³ dla ogrzewaczy z zamkniętą komorą spalania wykorzystujących pelet,
 - 120 mgC/m³ dla ogrzewaczy z zamkniętą komorą spalania wykorzystujących inne paliwo niż pelet, dla kuchenek i dla ogrzewaczy z otwartą komorą spalania;
 - emisje tlenku węgla (CO) nie mogą przekraczać:
 - 300 mg/m³ dla ogrzewaczy z zamkniętą komorą spalania wykorzystujących pelet,
 - 1 500 mg/m³ dla ogrzewaczy z zamkniętą komorą spalania wykorzystujących inne paliwo niż pelet i dla kuchenek
 - 2 000 mg/m³ dla ogrzewaczy z otwartą komorą spalania;
 - emisje tlenków azotu (NO_x) nie mogą przekraczać:
 - 200 mg/m³ dla ogrzewaczy z otwartą komorą spalania oraz z zamkniętą komorą spalania i kuchenek wykorzystujących biomasę,
 - 300 mg/m³ dla ogrzewaczy z zamkniętą komorą spalania i kuchenek wykorzystujących węgiel i dla ogrzewaczy z otwartą komorą spalania.

Wprowadzone parametry sezonowej efektywności energetycznej i norm emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń powinny być spełnione dla wszystkich rodzajów paliw dopuszczonych do stosowania w instrukcji użytkowania instalacji, co wynika z zapisów Rozporządzenia Komisji 2015/1189 i 2015/1185.

Uchwała w § 8 ust 1 precyzuje okresy przejściowe na wymianę istniejących kotłów na paliwo stałe :

- do 31 grudnia 2021 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej,
- do 31 grudnia 2023 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji,
- do 31 grudnia 2025 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie poniżej 5 lat od daty ich produkcji,
- do 31 grudnia 2027 roku w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012

Uchwała w § 8 ust 2 precyzuje okres przejściowy na wymianę istniejących ogrzewaczy na paliwo stałe:

- do 31 grudnia 2022 roku,
- bądź wskazuje modernizację poprzez wyposażenie w urządzenia redukcji emisji pyłu do określonych norm.

Wejście w życie uchwały skutkuje:

- wprowadzeniem na terenie województwa podkarpackiego, od dnia wejścia w życie uchwały, ograniczenia w eksploatacji nowych kotłów i ogrzewaczy (c.o. i c.w.u.) na paliwo stałe. Dla kotłów jest to o półtora miesiąca wcześniej od daty wskazanej w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe, które od 1 lipca 2018r. nie zezwala na sprzedaż innych kotłów c.o. na paliwo stałe jak kotły klasy V. Rozporządzenie to w zakresie norm emisji obowiązuje do 31 grudnia 2019r. Od dnia 1 stycznia 2020r. w tym zakresie obowiązywać będzie Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe. Natomiast w zakresie ogrzewaczy brak jest uregulowań krajowych a Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 roku w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy na paliwo stałe obowiązywać będzie od 1 stycznia 2022r. Uchwała powinna przyczynić się do ograniczenia napływu na nasz lokalny rynek tanich, pozaklasowych kotłów z województw, na terenie których takie regulacje zostały już wprowadzone.
- wprowadzeniem ograniczenia od dnia wejścia w życie uchwały w spalaniu złej jakości paliw w kotłowniach domowych, tj. odpadowych paliw (muły

i flotokoncentraty) oraz węgla brunatnego i wilgotnej biomasy. Termin ten został ustalony poza sezonem grzewczym 2018/2019, aby mieszkańcy mogli zakupić paliwo odpowiedniej jakości znając już te wymogi. Wprowadzenie wymogu co do jakości paliw jest konieczne ze względu na zagrożenie jakim może być napływ tego typu tanich paliw z sąsiednich województw, które wprowadziły już uchwały antysmogowe (m. in. małopolskie i śląskie).

W okresie przejściowym dla wielu użytkowanych instalacji będzie następował naturalny proces końca żywotności i wymiany istniejących kotłów na instalacje nowe spełniające wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń jak klasa V.

W ramach opracowanej ekspertyzy technicznej na potrzeby niniejszej uchwały wykonana została analiza efektów dla następujących wariantów regulacji ograniczających emisję z sektora indywidualnego ogrzewania.

- a) Założono wymianę kotłów opalanych paliwami stałymi na kotły spełniające wymagania Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe tylko w zabudowie jednorodzinnej (wariant 1)
- b) Założono wymianę kotłów opalanych paliwami stałymi na kotły spełniające wymagania Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (wariant 2a) zarówno w zabudowie jednorodzinnej jak i wielorodzinnej,
- c) Założono wymianę kotłów opalanych paliwami stałymi na kotły spełniające wymagania Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe tylko w zabudowie jednorodzinnej oraz całkowitą eliminację spalania paliw stałych (węgla i drewna) oraz zastąpienie ogrzewania paliwami stałymi gazem w zabudowie wielorodzinnej (wariant 2b),
- d) Założono całkowitą eliminację spalania paliw stałych (węgla i drewna) oraz zastąpienie ogrzewania paliwami stałymi w 50% gazem i w 50% ciepłem sieciowym w miastach i całkowite zastąpienie ogrzewania paliwami stałymi gazem w obszarach pozamiejskich (wariant 3).

Każdy z zaproponowanych wariantów spowodował znaczne obniżenie emitowanego ładunku emisji zanieczyszczeń. Największy spadek otrzymano dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5. Wariant 1 spowodował obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego o 92%, co przełożyło się na spadek stężeń tych zanieczyszczeń średnio w województwie o 33% dla PM10 i 38% dla PM2,5. W przypadku B(a)P zredukowano emisję o 16% co przełożyło się na spadek stężeń w województwie o 12%.

Wprowadzenie założeń wariantu 2 spowodowało obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 o 98%. W rezultacie stężenia

PM10 średnie roczne zmalały o 36%, średnie dobowe o 48%, a w przypadku PM2,5 średnie roczne o 42%. Emisja B(a)P z ogrzewania indywidualnego obniżyła się o 17%, co przełożyło się na obniżenie stężeń średnio w całym województwie o 13%.

Analiza założeń wariantu 3 wskazała, że całkowicie zlikwidowano emisję B(a)P z ogrzewania indywidualnego. Przełożyło się to na obniżenie stężeń o 67%. W przypadku zanieczyszczeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 obniżono emisję o 99%, ale redukcja średnich stężeń w województwie niewiele różni się od poprzedniego wariantu. Otrzymano spadek stężeń o 36% rocznych i 48% dla średnich dobowych PM10. Dla PM2,5 zredukowano stężenia o 43%. Jednak realizacja tego wariantu jest najmniej możliwa do wdrożenia.

Koszty ekonomiczne wprowadzenia wariantu 2 w całym województwie oszacowano na kwotę 3,5 mld zł. Natomiast szacunkowe koszty wprowadzenia wariantu 3 wynoszą 5,8 mld zł. Należy podkreślić jednak, że działania zostały przewidziane na okres 10 lat. Z kolei koszty zewnętrzne zanieczyszczenia powietrza dla obecnego stanu jakości powietrza wahają się od 5,5 do 12,3 mld zł w ciągu roku, a spadek ich wraz z poprawą jakości powietrza jest nieliniowy. Jednakże powyższa analiza wskazuje, że wprowadzenie uchwały antysmogowej pomimo wysokiego kosztu inwestycyjnego znacząco ograniczy koszty zewnętrzne.

Zgodnie z art. 96 ust. 7 ustawy POŚ uchwała sejmiku województwa może także określać sposób lub cel wykorzystania paliw, który jest objęty ograniczeniami określonymi w uchwale, okres obowiązywania ograniczeń lub zakazów w ciągu roku oraz obowiązki podmiotów objętych uchwałą w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji uchwały.

Niniejsza uchwała nie wskazuje sposobu i celu wykorzystania paliw, który jest objęty ograniczeniami. Oznacza to, że uchwała obejmuje wszystkie instalacje, które wydzielają lub dostarczają ciepło, zarówno instalacje wykorzystywane w celach grzewczych, jak również w celach przygotowania żywności i innych. Należy zauważyć, że przebieg procesu spalania i emisja zanieczyszczeń związana ze stosowaniem paliw stałych jest identyczna bez względu na cel stosowania paliw. Regulacja dąży do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i nie może przewidywać wyjątków dla procesów, które tę emisję również powodują. Ponadto dzięki objęciu ograniczeniami wszystkich instalacji, w których następuje spalanie paliw, niezależnie od celu stosowania tych paliw, uzyskany zostanie efekt domknięcia ewentualnych luk i możliwości obejścia przepisów.

Brak podstaw do wyłączenia spod zakresu uchwały wykorzystywania instalacji innych niż wyraźnie dopuszczone, na cele związane z wykonywaniem usług gastronomicznych lub innych (oprócz przypadków wskazanych w art. 96 ust. 8 ustawy POŚ). Wyłączenie takie byłoby sprzeczne z zasadą równości wyrażoną w art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zważywszy na cele niniejszej uchwały należy przyznać prymat zasadom sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) oraz zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska (art. 68 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) nad zasadą swobody prowadzenia działalności gospodarczej (art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Jeżeli wymaga się

poddania ograniczeniom wskazanym w niniejszym akcie także od osób niezamożnych, które nie prowadzą działalności gospodarczej, to nie byłoby uzasadnione wyłączenie z zakresu uchwały osób prowadzących działalność gospodarczą. Ponadto stopień zanieczyszczenia powietrza na Podkarpaciu uzasadnia podjęcie działań zdecydowanych, gdyż obecne tylko takie są w stanie wpłynąć na zapobieganie negatywnych dla zdrowia skutków degradacji środowiska.

Ograniczenia wskazane w niniejszej uchwale są podejmowane w granicach upoważnienia ustawowego wskazanego w art. 96 ustawy POŚ i są niezbędne ze względu na ważny interes publiczny, jakim jest wyrażone w §1 uchwały zapobieganie negatywnemu wpływowi zanieczyszczeń na ludzi i środowisko.

Na podstawie art. 96 ust. 7 pkt 3 ustawy POŚ określono obowiązki podmiotów objętych uchwałą w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji uchwały. Podmioty eksploatujące instalacje zostały zobowiązane do wykazania za pomocą dokumentów spełnianie wymagań określonych w niniejszej uchwale poprzez przedstawienie dokumentów potwierdzających spełnienie tych wymagań. Katalog dokumentów, które mogą być wykorzystane w tym celu pozostaje otwarty, mogą to być w szczególności: dokumentacja z badań, dokumentacja techniczna urządzenia, instrukcja dla instalatorów i użytkowników.

Należy zauważyć, że zgodnie z § 58 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1228, z późn. zm.), maszyna wprowadzana do obrotu lub oddawana do użytku musi być wyposażona w instrukcje. Instrukcje te powinny zawierać między innymi ogólny opis maszyny, rysunki, schematy, opisy i objaśnienia niezbędne do użytkowania, konserwacji i naprawy maszyny oraz sprawdzenia prawidłowości jej działania, opis zastosowania maszyny zgodnego z przeznaczeniem. Natomiast zgodnie z wymaganiami określonymi w punkcie 2 lit. a załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 oraz w punkcie 3 lit. a załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185, w instrukcji obsługi dla instalatorów i użytkowników kotła lub ogrzewacza pomieszczeń konieczne jest zamieszczenie informacji o sezonowej efektywności energetycznej i emisji zanieczyszczeń oraz instrukcji dotyczących właściwego sposobu eksploatacji kotła na paliwo stałe oraz wymogów jakościowych dotyczących paliwa zalecanego i dowolnego innego odpowiedniego paliwa.

Celem wskazania wskazanego otwartego katalogu jest uczynienie uchwały regulacją przejrzystą i jasną dla podmiotów określonych w § 3 uchwały. Katalog nie jest wyczerpujący, nie pełni funkcji normatywnej, ponieważ nie wyznacza granic przedmiotu regulacji, ani treści hipotezy normy.

Zgodnie z art. 96 ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska, z zakresu regulacji niniejszej uchwały wyłączone są instalacje, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego albo pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, albo dokonanie zgłoszenia.

Realizacja niniejszej uchwały wymaga wsparcia ze strony organów gmin, które posiadają kompetencje m.in. w zakresie zaopatrzenia mieszkańców w ciepło, kształtowania polityki przestrzennej, udzielania dotacji mieszkańcom do wymiany

kotłów opalanych paliwami stałymi i udzielania pomocy społecznej oraz ze strony organów powiatów, które posiadają kompetencje w zakresie wydawania pozwoleń na budowę, przyjmowania zgłoszeń i wydawania pozwoleń na użytkowanie.

Zarząd Województwa Podkarpackiego przeznaczył docelowo w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 na działanie 3.3 poprawa jakości powietrza, ponad 80 mln zł (z uwzględnieniem rezerwy wykonania), między innymi na dofinansowanie do wymiany starych kotłów na paliwa stałe. Środki te udostępniane za pośrednictwem gmin stanowią narzędzie wsparcia dla mieszkańców, którzy będą dokonywali likwidacji ogrzewania starymi kotłami na paliwa stałe i zastosują ogrzewanie niskoemisyjne, w tym także kotły na węgiel lub biomasę spełniające wymagania rozporządzeń Komisji UE w sprawie ekoprojektu.

Uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw jest aktem prawa miejscowego i stanowi źródło prawa powszechnie obowiązującego na obszarze województwa, co umożliwi uwzględnienie zapisów uchwały w toku rozstrzyganych spraw. W prowadzonych postępowaniach administracyjnych, między innymi w oparciu o ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073) i ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290, z późn. zm.), możliwe będzie wiążące ustalenie warunków dla poszczególnych inwestycji w zakresie dopuszczalnych rodzajów paliw ze względu na wymogi ochrony powietrza, a obowiązek ten będzie egzekwowany przy podejmowaniu działań inwestycyjnych.

Zadania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów wprowadzonych niniejszą uchwałą będą prowadzić w szczególności:

- Straże gminne, na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 706),
- wójt, burmistrz i prezydent miasta oraz upoważnieni pracownicy urzędów miejskich i gminnych lub funkcjonariusze straży gminnych, na podstawie art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.),
- Policja, w oparciu o art. 1 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1782, z późn. zm.),
- Inspektorzy nadzoru budowlanego, na podstawie art. 81 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290, z późn. zm.),
- Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, w oparciu o art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2016 r. poz. 1688).

Sankcje stosowane w przypadku naruszenia postanowień uchwały określone zostały w art. 334 ustawy POŚ, który stanowi, że: „Kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów, określonych w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96, podlega karze grzywny.” Zgodnie z art. 24 Kodeksu wykroczeń grzywna wynosi od 20 zł do 5 000 zł, przy czym w postępowaniu mandatowym można

nałożyć grzywnę w wysokości do 500 zł, a jeżeli czyn wyczerpuje znamiona wykroczeń określonych w dwóch lub więcej przepisach ustawy 1 000 zł (art. 96 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia). Organami uprawnionymi do nakładania mandatów na podstawie art. 334 ustawy POŚ na gruncie aktualnego stanu prawnego jest Policja i Inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska.

Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy Prawo budowlane obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego przewodów kominowych.

Termin wejścia uchwały w życie został ustalony na pierwszą połowę 2018r., aby w pierwszej kolejności wyeliminować spalanie paliw złej jakości – mułów i flotów węglowych, węgla brunatnego oraz wilgotnej biomasy oraz ograniczyć powstawanie nowych źródeł emisji.

Wszystkie nowo instalowane od ok. połowy maja 2018 roku kotły na paliwa stałe powinny spełniać wymagania w zakresie minimum standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012 tożsamy z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe.

Wyznaczony kilkumiesięczny okres przejściowy daje możliwość dostosowania do wymogów uchwały dla podmiotów planujących zakup nowego kotła lub rozpoczynających proces montażu kotła. Jednocześnie w tym okresie będą dostępne w sprzedaży kotły spełniające wymagania w zakresie sezonowej efektywności energetycznej i emisji określone w Rozporządzeniu Komisji UE 2015/1189.

Kotły spełniające te wymagania są dostępne już obecnie u wielu producentów, a należy się spodziewać, że w listopadzie 2017 roku ich ilość znacznie wzrośnie ze względu na uruchomienie programów dofinansowania do wymiany starych kotłów grzewczych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014–2020. Ponadto od 1 stycznia 2020 roku zgodnie z Rozporządzeniem Komisji UE 2015/1189 nie będzie możliwe wprowadzanie do sprzedaży kotłów niespełniających wymagań określonych w tym rozporządzeniu.

Dla kotłów, których zakup nastąpił przed dniem wejścia w życie uchwały, przewidziane został odpowiednio długie okresy przejściowe (w tym max do 31 grudnia 2027 roku) na dostosowanie się do wymogów uchwały. W tym okresie dla wielu stosowanych instalacji będzie następował naturalny proces końca żywotności i wymiany na instalacje spełniające wymagania ekoprojektu.

W przypadku ogrzewaczy pomieszczeń, których zakup nastąpił przed dniem wejścia w życie uchwały, również zastosowany został okres przejściowy na wymianek do 31 grudnia 2022r. lub dostosowanie do wymogów emisyjnych poprzez zamontowanie urządzeń do redukcji emisji pyłu. Wymagania dla nowo instalowanych ogrzewaczy pomieszczeń wejdą w życie 1 maja 2018 roku.

Uwzględniono przy tym fakt, że zgodnie z §132 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422), budynek, który ze względu na swoje

przeznaczenie wymaga ogrzewania, powinien być wyposażony w instalację ogrzewczą lub inne urządzenia ogrzewcze, niebędące piecami, trzonami kuchennymi lub kominkami. Oznacza to, że kominek lub piec nie może być głównym źródłem ogrzewania budynku. Stosowane są one zazwyczaj ze znacznie mniejszą intensywnością niż kotły a jednocześnie wymiana tych instalacji na nowe spełniające wymagania ekoprojektu, jest często bardzo utrudniona lub wręcz niemożliwa.

Już obecnie dostępne są na rynku produkty, które spełniają wymagania określone w Rozporządzeniu Komisji UE 2015/1185.

Mając na względzie potrzebę zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu instalacji spalania paliw na zdrowie ludzi i środowisko Sejmik Województwa Podkarpackiego postanawia w trybie art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska wprowadzić zakazy i ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych.

Uchwała zostanie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego. Nadzór nad niniejszym aktem prawnym sprawuje Wojewoda Podkarpacki.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
Ochrony Środowiska
Andrzej Kulig